5. Ніканоров О., Крикунов О. Особливості фізичної терапії військовослужбовців з ампутацією нижніх кінцівок [Features of physical therapy for servicemen with lower limb amputation]. Sportivna medicina, fizična terapìâ ta ergoterapìâ. 2023; (2):84-87.

6. Юшковська О.Г. Про можливості застосування стратегії фізичної та реабілітаційної медицини у спортивній медицині/ Спортивна медицина і фізична реабілітація». 2019. №2. С.13-17. DOI:https: //doi.org/ 10.32652/ spmed.2019.2. 13-17.

7. Юшковська О.Г., Середовська В.Ю. Сучасні проблеми адаптивної фізичної культури та адаптивного спорту. Сучасні аспекти комплексної реабілітації. Виклики та перспективи– 2024 : матер. наук.-прак. конференції. м. Одеса, 10-11 жовт. 2024 р. Одеса : ПОЛІГРАФ, 2024. С. 69-70.

References

1. Kashuba A., Koval's'kyy V., Hodlevs'kyy P., Bovsunyuk D. (2024). Sotsial'na intehratsiya ta adaptatsiya veteraniv ta uchasnykiv boyovykh diy v protsesi zanyat' adaptyvnym sportom. Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M.P. Drahomanova. Seriia №15. Naukovo-pedahohichni problemy fizychnoi kultury (fizychna kultura i sport) : zb. Naukovykh prats / Za red. O.V. Tymoshenka. Kyiv: Vydavnytstvo NPU imeni M.P. Drahomanova. Vypusk (6(179). S. 113-117.

2. Mytchyk O., Kurchaba O., Tarasyuk V., Klish I. (2024). Mistse ta rol' adaptyvnoho sportu u suchasnomu ukrayins'komu suspil'stvi. Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M.P. Drahomanova. Seriia №15. Naukovo-pedahohichni problemy fizychnoi kultury (fizychna kultura i sport) : zb. Naukovykh prats / Za red. O.V. Tymoshenka. Kyiv: Vydavnytstvo NPU imeni M.P. Drahomanova. Vypusk (5(178). S. 117-121.

3. Nahorna O., Dekhteruk V. (2020). Fizychna terapiya khvorykh pislya amputatsiyi nyzhnikh kintsivok [Physical therapy of patients after amputations of lower extremities]. Veresen' 2020.

4. Navchal'nyy paket iz zabezpechennya krislamy kolisnymy – Dovidkovyy posibnyk bazovoho rivnya. https://resources.relabhs.org /uk/resource/wheelchair-service-training-package-posters-intermediate-uk/

5. Nikanorov O., Krykunov O. (2023). Osoblyvosti fizychnoyi terapiyi viys'kovosluzhbovtsiv z amputatsiyeyu nyzhnikh kintsivok [Features of physical therapy for servicemen with lower limb amputation]. Sportivna medicina, fizična terapìâ ta ergoterapìâ. 2023; (2) S. 84-87

6. Yushkovs'ka O.H. (2019). Pro mozhlyvosti zastosuvannya stratehiyi fizychnoyi ta reabilitatsiynoyi medytsyny u sportyvniy medytsyni/ Sportyvna medytsyna i fizychna reabilitatsiya». №2. S. 13-17. DOI:https: //doi.org/ 10.32652/ spmed.2019.2. 13-17.

7. Yushkovs'ka O.H., Seredovs'ka V.Yu. (2024). Suchasni problemy adaptyvnoyi fizychnoyi kul'tury ta adaptyvnoho sportu. Suchasni aspekty kompleksnoyi reabilitatsiyi. Vyklyky ta perspektyvy- 2024 : mater. nauk.-prak. konferentsiyi. m. Odesa, 10-11 zhovt. 2024 r. Odesa : POLIHRAF, 2024. S. 69-70.

DOI: https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2025.03к(188).42

Маркова О.В.
ORCID iD: https://orcid.org/0000-0002-8416-3442
кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри теорії і методики фізичного виховання,
Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка, м. Кропивницький

ВПРОВАДЖЕННЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ НА ПРИКЛАДІ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ «БІОМЕХАНІКА»

Проаналізовано важливі питання, такі як зміна клімату, зменшення ризику катастроф, біорізноманіття, зменшення бідності та стале споживання ресурсів, методи спільного викладання та навчання, які мотивують студентів змінювати свою поведінку, а гарантів освітні програми в галузі фізичної культури і спорту, що сприяють здоровому способу життя, зниженню ризику хвороб і покращенню психічного благополуччя. Інтеграція Цілей сталого розвитку у навчання та дослідження в галузі біомеханіки є важливим кроком для створення більш стійких, інклюзивних та інноваційних підходів у спорті та фізичній активності. Саме освіта для сталого розвитку допомагає впровадженню цих принципів в освітній процес і сприяє формуванню компетентностей студентів, покращуючи їхнє навчання та досягнення стандартів, а також розвиває відповідальне ставлення до навчання та сприяє виникненню почуття успіху у житті. Для прикладу був обраний освітній компонент «Біомеханіка», для якого на перший погляд важко інтегрувати більшість цілей сталого розвитку у зміст дисципліни. Для 10 цілей з 17 знайшлися спільні точки дотику, які саме і можна впроваджувати в освітній процес вишу, що є важливим кроком для створення більш стійких, інклюзивних та інноваційних підходів в процесі навчання майбутніх фахівців у галузі фізичної культури і спорту.

Ключові слова: *освіта для сталого розвитку, цілі сталого розвитку, освітній компонент, Біомеханіка, фізична культура, студенти.*

Olena Markova Implementation of the Sustainable Development Goals in the Process of Training Future Physical Education Teachers on the Example of the Educational Component "Biomechanics". *The article is devoted to the implementation of sustainable development goals in the process of teaching future physical education teachers on the example of the educational component "Biomechanics". Important issues such as climate change, disaster risk reduction, biodiversity, poverty*

reduction and sustainable resource consumption, methods of collaborative teaching and learning that motivate students to change their behavior, and educational programs in the field of physical education and sports that promote a healthy lifestyle, reduce the risk of disease and improve mental well-being are analyzed. At present, there is no definitive content of knowledge that should be included in the educational program and curriculum when addressing sustainable development, but indicative learning topics should be used. These may be more or less relevant for each disciplinary area and can therefore be used as well as adapted as "entry points" for further development of sustainability education. Integrating the Sustainable Development Goals into biomechanics education and research is an important step towards creating more sustainable, inclusive and innovative approaches in sport and physical activity. It is education for sustainable development that helps to implement these principles in the educational process and contributes to the formation of students' competencies, improving their learning and achievement of standards, as well as develops a responsible attitude to learning and promotes a sense of success in life.

For example, the educational component was chosen as an example, for which at first glance it is difficult to integrate most of the Sustainable Development Goals into the content of the discipline. The following Sustainable Development Goals were presented: "Ending Poverty"; 'Ending Hunger'; 'Good Health'; 'Quality Education', 'Gender Equality', 'Clean Water and Adequate Sanitation', 'Affordable and Clean Energy', 'Innovation and Infrastructure', 'Reducing Inequality', 'Partnership for Sustainable Development'. For 10 goals out of 17, common ground was found, which can be implemented in the educational process of the university, which is an important step towards creating more sustainable, inclusive and innovative approaches in the process of training future specialists in the field of physical culture and sports.

Key words: *education for sustainable development, sustainable development goals, educational component, Biomechanics, physical education, students.*

Постановка проблеми. Сталий розвиток є одним із ключових викликів сучасного світу, і ООН визначила 17 Цілей сталого розвитку як глобальний орієнтир для забезпечення економічного зростання, соціальної рівності та екологічної стійкості. Вища освіта відіграє важливу роль у формуванні світогляду молодого покоління, тому інтеграція цих цілей в освітні програми та студентське життя є необхідною умовою для досягнення довгострокових змін. Попри значущість таких цілей, їх впровадження у систему вищої освіти стикається з рядом проблем. Це недостатня обізнаність студентів щодо принципів сталого розвитку та їхнього впливу на майбутнє; фрагментарність впровадження Цілей сталого розвитку в освітні програми, що не забезпечує комплексного розуміння проблем; обмежена міждисциплінарна взаємодія, оскільки сталість розглядається окремо в межах екологічних або соціальних наук; брак практичного застосування – студенти отримують теоретичні знання, але рідко залучаються до реальних проєктів, спрямованих на сталий розвиток; недостатня мотивація викладачів та адміністрації інтегрувати концепцію сталого розвитку у викладання та університетську політику; відсутність стимулів для студентських ініціатив у сфері сталого розвитку через нестачу фінансування та підтримки.

Аналіз останніх досліджень. Впровадженням різних принципів, підходів та практики щодо інтеграції Цілей сталого розвитку ООН у вищу освіту займаються такі науковці, як-от: Molina A., Hellden D., Alfven T. та ін. [11], Leicht A., Byun W., & Heiss J. [10], Wagan E. [12]. Роль освіти в досягненні цілей сталого розвитку розглянуто у публікаціях вітчизняних науковців: Воробієнко П. [1], Коренева І. [3]. Розробці педагогічних умов для майбутніх фахівців у соціальній сфері присвячено роботу Кабусь Н. [2]. Чинники та алгоритм розробки моделі для формування професійної компетентності майбутніх фахівців, орієнтованої на сталий розвиток розкрито у публікації авторів: Кулалаєва Н. і Гайдук О. [4]. Автор Цигура Г. є науковцем, який звертає увагу, саме на впровадження Цілей сталого розвитку серед майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту, так в її працях розглядаються питання: закордонного досвіду діяльності у спортивній галузі для сталого розвитку суспільства [7], методичним аспектам викладання вибіркового курсу «Сталий розвиток у фізичній культурі і спорті» [8], специфіці організаційно-педагогічних умов підготовки майбутніх фахівців фізичної культури і спорту до освітньої діяльності для сталого розвитку [9].

Мета. Проаналізувати тематику, принципи і ефективні методи з освіти сталого розвитку, розглянути основні теми, які можна впроваджувати у зміст освітніх програм для майбутніх фахівців з фізичної культури і на прикладі освітнього компоненту виявити теми для впровадження Цілей сталого розвитку у навчальну діяльність.

Методи дослідження. Аналіз основних понять, принципів та теорій, порівняльний аналіз.

Результати дослідження. Освіта для сталого розвитку (ОСР) – це концепція, яка має на меті забезпечити кожну людину знаннями, навичками, ставленням та цінностями, необхідними для формування сталого майбутнього. За даними ЮНЕСКО, ОСР дозволяє людям здобувати ці важливі атрибути. Ключові питання, інтегровані в ОСТ, включають зміну клімату, зменшення ризику катастроф, біорізноманіття, зменшення бідності та стале споживання ресурсів. Ці теми є важливими для формування всебічного розуміння сталого розвитку та заохочення проактивних дій для більш сталого світу [6].

На сьогодні, не існує остаточного змісту знань, який потрібно включити в освітню програму і навчальний план під час розгляду питань Цілей сталого розвитку, але необхідно використовувати орієнтовні навчальні теми. Вони можуть бути більш-менш відповідними для кожної дисциплінарної галузі, а отже, можуть бути використані, а також адаптовані як «точки входу» для подальшого розвитку освіти зі сталого розвитку (табл.1).

Таблиця 1

Орієнтовні теми навчального змісту у контексті сталого розвитку

Екологічна стійкість	Економічна стійкість	Соціальна стійкість
Управління природними	Альтернативне майбутнє	Сталий розвиток громад

ресурсами		
Продовольство та сільське господарство	Лідерство та зміни	Культурне розмаїття
Екологічні системи	Організації, що навчаються	Міжкультурне взаєморозуміння
Відходи/вода/енергія	Корпоративна соціальна відповідальність	Сталість у забудованому середовищі
Біорізноманіття	Споживацтво та торгівля	Подорожі, транспорт і мобільність
Зміна клімату	Глобалізація економіки	Здоров'я та добробут
	Підзвітність та етика	Мир, безпека та конфлікт
	Міжнародний розвиток	Громадянство, уряд, демократія
	Сталий та етичний туризм	Права та потреби людини
	Населення	

Сучасна освіта пропонує студенту свободу у формуванні власної соціальної взаємодії на основі менш або більш суб'єктивних рішень чи ставлень. Це можна розглядати як дуже позитивний розвиток подій, оскільки це дозволяє молодим людям формувати власний спосіб життя, вільний від інших соціальних і традиційних обмежень. Таким чином, свобода є невизначеною, оскільки студент має приймати рішення у все більшій кількості контекстів в умовах невизначеності (de Haan, 2008b). Освітня стратегія є ефективною, коли для вирішення проблем доступний перевірений і фіксований набір фактів, стратегій і рішень. ОСР як перспективна стратегія є альтернативою, оскільки дає людям можливість діяти стратегічно в умовах невизначеності. Як наслідок, освіта для сталого розвитку змінює загальну схему «Що слід знати?» до «Що треба вміти робити?» тобто від входу до виходу [12].

«ОСР є інтегративною концепцією: вона об'єднує екологічні, економічні та соціально-культурні виміри проблеми та враховує переплетення глобальних, регіональних і локальних структур і процесів. Вона базується на довгостроковому погляді та розглядає сьогодення з точки зору майбутнього» [11].

Якісна освіта є одним із найважливіших інструментів для досягнення більш сталого світу. Це було зосереджено на Всесвітньому саміті ООН у Йоганнесбурзі в 2002 році, де переорієнтацію нинішньої системи освіти було визначено як життєво важливу для сталого розвитку. Ідея ОСР виникла в основному з екологічної освіти, яка вимагала розвитку навичок, знань, цінностей, поведінки та ставлення людей, щоб дбати про навколишнє середовище. Намір ОСР полягає в тому, щоб молодь мала змогу приймати ефективні рішення та здійснювати важливі дії для покращення якості життя, навіть не завдаючи шкоди планеті [11].

Загалом прийнято вважати, що деякі риси чи характеристики дійсно важливі для ефективного впровадження ОСР, демонструючи однакову важливість як процесів навчання, так і результатів освітнього процесу.

Освіта для стійкого розвитку повинна:

• бути закріплена в освітній програмі цілісним та міждисциплінарним способом, що дозволяє застосовувати загально-інституційний підхід до розробки політики;

• розкривати принципи та цінності, які зміцнюють сталий розвиток;

• заохочувати критичне мислення студента, а також розв'язування проблем, що розвиває впевненість у вирішенні проблем і викликів для сталого розвитку;

• використовувати різноманітні освітні методи, такі як мистецтво, література, спорт та дебати, щоб продемонструвати процеси;

• дозволити студентам брати активну участь у процесі прийняття рішень щодо дизайну та змісту освітніх програм;

• вирішувати як локальні, так і глобальні проблеми та уникати жаргонних термінів і мов;

• зміст повинен мати довгострокову перспективу та використовувати середньо- та довгострокове планування.

З метою просування та заохочення Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО) була призначена провідною агенцією з просування ОСР. Як зазначено ЮНЕСКО, мета д полягає в тому, щоб включити цінності, практики та принципи сталого розвитку у кожен аспект навчання та освіти [5]. Це має на меті стимулювати зміни в поведінці студентів, які зрештою зможуть створити більш стійке майбутнє, а принципи ОСР допоможуть прискорити цей процес (рис. 1).

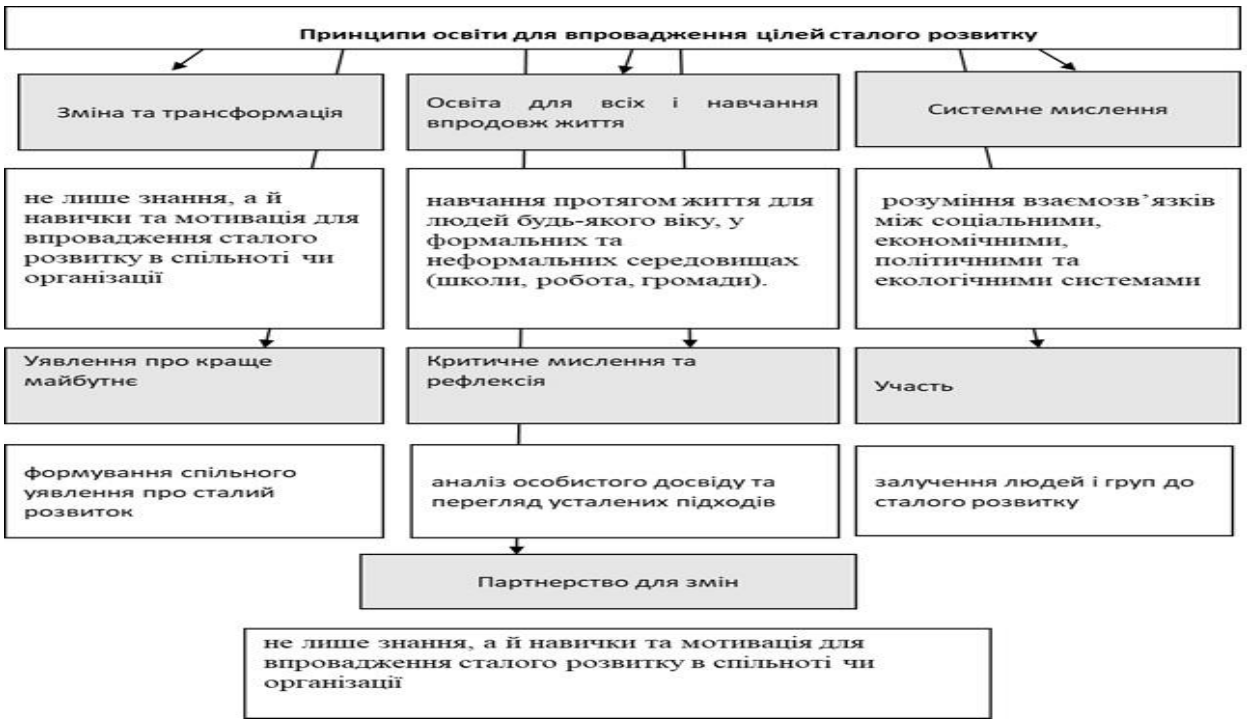

Рис. 1. Принципи освіти для впровадження цілей сталого розвитку

З теоретичної точки зору, освіта для сталого розвитку приваблива як для викладання, так і для методології навчання. І саме стійкість дає як викладачам, так і студентам дуже надихаючу місію залучитися до створення або розвитку більш сталого майбутнього – педагогічних, а також змістових шляхів, які забезпечують підтримку проектування та мислення цілої системи.

Освіта для сталого розвитку має широке коло впливу на формування відповідних компетентностей студентів: покращує їхнє навчання та досягнення стандартів; розвиває відповідальне ставлення до навчання; сприяє виникненню почуття успіху у житті; мотивує студентів встановлювати зв'язки між собою та системами, основною частиною яких вони є; розвиває високу обізнаність про громаду, а також високу оцінку демократичного процесу; збільшує громадянську активність; забезпечує безпечне та надійне місце, де студенти можуть розвивати ефективні навички, ризикуючи та активно беручи участь в них. Впроваджуючи принципи сталого розвитку, викладачам необхідно розвивати у студентів системне і випереджаюче мислення та формувати нормативну, стратегічну та міжособистісну компетентність [4].

Таким чином, студенти здатні пов'язувати те, що вони вивчають в аудиторії зі своїми реальними життєвими ситуаціями чи діями, і поступово перебувати в набагато кращому стані, щоб взяти на себе ініціативу в зміні поведінки та прийнятті сталого способу життя, чим більше приймається така освіта.

Оскільки університети не працюють ізольовано, їхня участь у зовнішньому світі дозволяє студентам взаємодіяти з різними людьми та іншою культурою, і надає їм певні можливості оцінити пріоритети цілей сталого розвитку [2].

Роль освітніх компонентів відповідних програм, що готують майбутніх фахівців у галузі фізичної культури і спорту у реалізації Цілей сталого розвитку (ЦСР) є багатогранною та важливою. Так, ключові зв'язки між фізичним вихованням, спортом і ЦСР, які можна впроваджувати у зміст освітніх програм наступні: сприяння здоровому способу життя, зниження ризику хвороб і покращення психічного благополуччя (ЦСР 3); формування життєвих навичок: командна робота, дисципліна, стійкість, впровадження інклюзивних програм фізичної активності (ЦСР 4); розширення можливостей жінок і дівчат через спорт, руйнування гендерних стереотипів, відстоювання рівних можливостей у спорті (ЦСР 5); створення безпечних місць для занять руховою активністю і спортом (ЦСР 11); сприяння соціальній інтеграції та толерантності через фізичну культуру і спорт; вирішення конфліктів, навчання чесній грі та повазі до правил (ЦСР 16).

Розробляючи і вдосконалюючи зміст освітніх програм необхідно враховувати всі освітні компоненти де можливо впроваджувати ЦСР. Приведемо для прикладу освітній компонент «Біомеханіка», аналізуючи 17 Цілей сталого розвитку можна зробити висновки, що включаючи певний зміст у теми цього освітнього компоненту можна сформувати фахівця з фізичної культури і спорту, який не лише володіє глибокими знаннями про рухову активність, але й розуміє важливість сталого розвитку у своїй діяльності, сприяючи здоровому способу життя та соціальній інтеграції (табл. 2).

Таблиця 2

Пропозиції тем, щодо включення у зміст освітнього компоненту «Біомеханіка»

	Ціль сталого розвитку (ЦСР)	Зміст
.	Подолання бідності (ЦСР1) Подолання голоду (ЦСР2)	Біомеханічні особливості опорно-рухового апарату людей, які перебували в умовах хронічного недоїдання. Вплив дефіциту поживних речовин на м'язову силу, витривалість та координацію рухів.

		Аналіз рухових стереотипів у людей, зайнятих важкою фізичною працею та розробка методики відновлювального тренування для зменшення ризику травм і підвищення працездатності.
.	Міцне здоров'я (ЦСР3) Якісна освіта (ЦСР4)	Вивчення біомеханічних аспектів різних видів фізичної активності та їх вплив на здоров'я людини. Цифровий аналіз рухів, 3D-моделювання та відеоаналіз для покращення розуміння біомеханічних принципів і сприяння інтерактивному навчанню. Використання біомеханіки для створення більш доступного та ергономічного спортивного обладнання для людей з різними фізичними можливостями.
.	Гендерна рівність (ЦСР5)	Аналіз біомеханічних особливостей чоловіків і жінок і адаптація тренувальних програм відповідно до анатомічних і фізіологічних можливостей, а не до гендерних упереджень.
.	Чиста вода і належні санітарні умови (ЦСР6)	Аналіз біомеханіки плавання, що сприяє розробці методик, які мінімізують навантаження на організм і покращують ефективність тренувань у воді. Принципи сталого споживання води у спортивних закладах та під час тренувань.
.	Доступна та чиста енергія (ЦСР7)	Екологічні спортивні технології. Використання енергозберігаючих систем у тренажерах, які регулюють рівень енергії, що витрачається під час тренувань, або пристроїв, що використовують рухи спортсменів для генерації енергії .
.	Інновації та інфраструктура (ЦСР9)	Інновації в технологіях для моніторингу рухів: Впровадження новітніх технологій, таких як системи вимірювання рухів, датчики, біомеханічні платформи.
.	Зменшення нерівності (ЦСР10)	Рівний доступ до спортивного обладнання та технологій для людей з різними фізичними можливостями. Використання спеціалізованих пристроїв, таких як протези, екзоскелети або адаптований спортивний інвентар, що дозволяють людям з обмеженими фізичними можливостями брати участь у різних видах спорту.
.	Партнерство заради сталого розвитку (ЦСР17)	Взаємодія між галузями**.** Тісна співпраця між різними дисциплінами, такими як фізіологія, медицина, технології, психологія та інші.

Таким чином, освіта для сталого розвитку є ключовою концепцією, яка спрямована на забезпечення людей знаннями, навичками, ставленням та цінностями, необхідними для формування сталого майбутнього. ОСР інтегрує важливі питання, такі як зміна клімату, зменшення ризику катастроф, біорізноманіття, зменшення бідності та стале споживання ресурсів. Вимагає спільного викладання та методів навчання, щоб мотивувати студентів змінювати свою поведінку та вживати заходів для сталого розвитку. ОСР формує відповідні компетентності студентів, удосконалює їхнє навчання. Освітні програми в галузі фізичної культури і спорту, в цілому, також можуть сприяти досягненню Цілей сталого розвитку, таких як здоровий спосіб життя, зниження ризику хвороб і покращення психічного благополуччя. Для прикладу був обраний освітній компонент, для якого на перший погляд важко інтегрувати більшість цілей сталого розвитку у зміст дисципліни. Але для 10 цілей з 17 знайшлися спільні точки дотику, які саме і можна впроваджувати в освітній процес вишу, що є важливим кроком для створення більш стійких, інклюзивних та інноваційних підходів в процесі навчання майбутніх фахівців у галузі фізичної культури і спорту.

Література

1. Воробієнко П.П. Роль освіти в досягненні цілей сталого розвитку ООН. Вісник Національної академії педагогічних наук України. 2023. No 5. С. 1–7. URL: https://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/article/view/351/413 (дата звернення: 22.01.2025 р.).

2. Кабусь Н.Д. Педагогічні умови як чинник ефективності підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери до сталого розвитку соціальних груп. Педагогізація соціального середовища в роботі з різними соціальними об'єктами. Матеріали науково-практичної конференції 22 листопада 2016 р., Харків, 2016. С. 52-54.

3. Коренева І.М. Феномен «Освіта для сталого розвитку»: сутність та сучасні особливості концепту. Український педагогічний журнал . 2018. No 2. С. 117-123. URL: https://uej.undip.org.ua/index.php/journal/article/view/ 495/425 (дата звернення: 22.01.2025 р.).

4. Кулалаєва Н., Гайдук О. Формування професійної компетентності майбутніх фахівців, орієнтованої на сталий розвиток: чинники та алгоритм розробки моделі. Професійна педагогіка, (25). 2022. С. 23-31. URL: https://jrnls.ivet.edu.ua/index.php/1/article/view... (дата звернення: 03.02.2025 р.).

5. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: Указ Президента України, від 30 вересня 2019 р. No 722/2019 / Президент України. URL: https://www.president.gov.ua/documents/7222019-29825 (дата звернення 12.02.2025 р.).

6. Цигура Г. Діяльність у спортивній галузі для сталого розвитку суспільства: закордонний досвід. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2022. Вип. 1. С. 112-119. DOI:10.32652/tmfvs.2022.1.112–119

7. Цигура Г. Методичні аспекти викладання вибіркового курсу «Сталий розвиток у фізичній культурі і спорті». Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. 2024. Вип. №92. С. 214-219.

8. Цигура Г. Специфіка організаційно-педагогічних умов підготовки майбутніх фахівців фізичної культури і спорту до освітньої діяльності для сталого розвитку. Актуальні питання гуманітарних наук. 2022. Вип 51. С. 711-716.

9. Accelerating Education for the SDGs in Universities: A Guide for Universities, Colleges, and Tertiary and Higher Education Institutions. URL: https://files.unsdsn.org/accelerating-education-for-the-sdgs-in-unis-web_zZuYL aoZRHK1L77zAd4n.pdf (дата звернення: 10.02.2025).

10. Leicht A., Byun W., Heiss J., Issuesand Trends in Education for Sustainable Development. 2018. [eBook]. URL: http:// unesdoc.unesco.org /images/0026/002614/261445e. pdf (дата звернення 15.01.2025).

11. Molina Angela Amoros, Hellden Daniel, Alfven Tobias, Niemi Maria and others. Integrating the United Nations sustainable development goals into higher education globally: a scoping review. Glob Health Action. 2023. 31;16 (1): 2190649. URL: https://surl.li/dufgne (дата звернення: 15.01.2025).

12. Wagan E. Skill Development and Sustainable Educational Growth. 2020. [eBook]. URL: https://ereader.perlego.com/1/book/2041620/252 (дата звернення 20.01.2025)

References

1. Vorobiienko P.P. (2023). Rol osvity v dosiahnenni tsilei staloho rozvytku OON [The role of education in achieving the UN Sustainable Development Goals]. *Visnyk Natsionalnoi akademii pedahohichnykh nauk Ukrainy*, (5), 1-7. Retrieved from https://visnyk.naps.gov.ua/index.php/ journal/article/view/351/413 (accessed January 22, 2025).

2. Kabus N.D. (2016). Pedahohichni umovy yak chynnyk efektyvnosti pidhotovky maibutnikh fakhivtsiv sotsialnoi sfery do staloho rozvytku sotsialnykh hrup [Pedagogical conditions as a factor in the effectiveness of training future social sector professionals for sustainable development of social groups]. *Pedahohizatsiia sotsialnoho seredovyshcha v roboti z riznymy sotsialnymy obiektamy*, Proceedings of the Scientific and Practical Conference, Kharkiv, 52-54.

3. Koreneva I.M. (2018). Fenomen “Osvita dlia staloho rozvytku”: sutnist ta suchasni osoblyvosti kontseptu [The phenomenon of “Education for Sustainable Development”: Essence and contemporary conceptual features]. *Ukrainskyi pedahohichnyi zhurnal*, (2), 117-123. Retrieved from https://uej.undip.org.ua/index.php/journal/article/view/495/425(accessed January 22, 2025).

4. Kulalaieva N., & Haiduk O. (2022). Formuvannia profesiinoi kompetentnosti maibutnikh fakhivtsiv, oriintovanoi na stalyi rozvytok: chynnyky ta alhorytm rozrobky modeli [Formation of professional competence of future specialists focused on sustainable development: Factors and model development algorithm]. *Profesiina pedahohika*, (25), 23-31. Retrieved from https://jrnls.ivet.edu.ua/index.php/1/article/view (accessed February 3, 2025).

5. President of Ukraine. (2019). *Pro Tsili staloho rozvytku Ukrainy na period do 2030 roku* [On Ukraine’s Sustainable Development Goals until 2030]. Presidential Decree No. 722/2019. Retrieved from https://www.president.gov.ua/documents/7222019-29825 (accessed February 12, 2025).

6. Tsyhura H. (2022). Diialnist u sportyvnii haluzi dlia staloho rozvytku suspilstva: zakordonnyi dosvid [Activities in the sports sector for sustainable development of society: Foreign experience]. *Teoriia i metodyka fizychnoho vykhovannia i sportu*, (1), 112-119. https://doi.org/10.32652/tmfvs.2022.1.112–119

7. Tsyhura H. (2024). Metodychni aspekty vykladannia vybirkovoho kursu “Stalyi rozvytok u fizychnii kulturi i sporti” [Methodological aspects of teaching the elective course “Sustainable Development in Physical Culture and Sports”]. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh*, (92), 214-219.

8. Tsyhura H. (2022). Spetsyfika orhanizatsiino-pedahohichnykh umov pidhotovky maibutnikh fakhivtsiv fizychnoi kultury i sportu do osvitnoi diialnosti dlia staloho rozvytku [Specifics of organizational and pedagogical conditions for training future physical culture and sports specialists for educational activities in sustainable development]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk*, (51), 711-716.

9. Sustainable Development Solutions Network (SDSN). (n.d.). *Accelerating education for the SDGs in universities: A guide for universities, colleges, and tertiary and higher education institutions*. Retrieved from https://files.unsdsn.org/accelerating-education-for-the-sdgs-in-unis-web_zZuYLaoZRHK1L77zAd4n.pdf (accessed February 10, 2025).

10. Leicht A., Byun W., & Heiss J. (2018). *Issues and trends in education for sustainable development* [eBook]. Retrieved from http://unesdoc.unesco.org/images/0026/002614/261445e.pdf (accessed January 15, 2025).

11. Molina A.A., Hellden D., Alfven T., Niemi M., et al. (2023). *Integrating the United Nations Sustainable Development Goals into higher education: Challenges and best practices*. *Journal of Sustainability in Higher Education*, *45*(2), 34-50.

12. Wagan, E. (2020). *Skill development and sustainable educational growth* [eBook]. Retrieved from https://ereader.perlego.com/1/book/ 2041620/252 (accessed January 20, 2025).

DOI: https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2025.03к(188).43

Маленюк Т.В.
ORCID iD: https://orcid.org/0000-0003-2966-1382
кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент,
Центральноукраїнський державний університет
імені Володимира Винниченка,
м. Кропивницький

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СПОРТИВНІ СПОРУДИ І ОБЛАДНАННЯ»

У статті розглянуто питання викладання дисципліни «Спортивні споруди і обладнання». ***Мета дослідження –*** *розкрити особливості викладання навчальної дисципліни «Спортивні споруди і обладнання» у підготовці здобувачів вищої освіти бакалаврського рівня спеціальності 014.11 Середня освіта (Фізична культура) Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.* ***Методи дослідження****: теоретичний аналіз і узагальнення*